

SPORAZUM**med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o povezavi njunih sistemov trgovanja z emisijami toplogrednih plinov**

EVROPSKA UNIJA (v nadaljnjem besedilu: Unija)

na eni strani in

ŠVICARSKA KONFEDERACIJA (v nadaljnjem besedilu: Švica)

na drugi strani

(v nadaljnjem besedilu: pogodbenici),

ZAVEDAJOČ SE svetovnega izziva, ki ga pomenijo podnebne spremembe, in potrebe po mednarodnih prizadevanjih za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v boju proti podnebnim spremembam;

OB UPOŠTEVANJU mednarodnih zavez glede zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, zlasti Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC) in njenega Kjotskega protokola;

OB UPOŠTEVANJU, da je skupni cilj Švice in Unije do leta 2020 in pozneje bistveno zmanjšati emisije toplogrednih plinov;

ZAVEDAJOČ SE, da bo zaradi revizij sistemov Unije in Švice za trgovanje z emisijami za prihodnja obdobja trgovanja morda treba pregledati ta sporazum, da se vsaj ohrani celovitost zavez pogodbenic v zvezi z ublažitvijo;

OB PRIZNAVANJU, da so sistemi trgovanja z emisijami učinkovito orodje za stroškovno učinkovito zmanjševanje emisij toplogrednih plinov;

OB UPOŠTEVANJU, da bo povezovanje sistemov trgovanja z emisijami, ki bo omogočilo trgovanje s pravicami do emisije med sistemi, pomagalo zgraditi trden mednarodni trg ogljika in dodatno okrepiti prizadevanja pogodbenic, ki sta povezali svoja sistema, za zmanjševanje emisij;

OB UPOŠTEVANJU, da bi bilo treba s povezovanjem sistemov trgovanja z emisijami preprečiti selitev virov CO₂ in izkrivljanje konkurence med povezanimi sistemi ter zagotoviti pravilno delovanje povezanih trgov ogljika;

OB UPOŠTEVANJU sistema Unije za trgovanje z emisijami, vzpostavljenega z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES, kakor je bila spremenjena (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/87/ES), in sistema Švice za trgovanje z emisijami, vzpostavljenega z Zakonom o CO₂ in z njim povezanim odlokom;

OB POUДАРJANJU, da Norveška, Islandija in Lihtenštajn sodelujejo v sistemu Unije za trgovanje z emisijami;

OB UPOŠTEVANJU, da bi morala povezava začeti delovati 1. januarja 2019 ali 1. januarja 2020, odvisno od časa ratifikacije tega sporazuma, kar ne posega v možnost Švice ali Unije, da začeta osnovna merila uporabljati pred tem, in ne posega včasno uporabo tega sporazuma;

ZAVEDAJOČ SE, da povezovanje sistemov trgovanja z emisijami zahteva dostop do občutljivih informacij in njihovo izmenjavo med pogodbenicama, zaradi česar je treba zagotoviti ustrezne varnostne ukrepe;

OB POUДАРJANJU, da ta sporazum ne vpliva na določbe, s katerimi pogodbenici določita svoje cilje za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki niso zajeti v njuna sistema trgovanja z emisijami;

OB PRIZNAVANJU, da ta sporazum ne posega v noben dvostranski sporazum med Švico in Francijo – v zvezi z dvonacionalnim statusom letališča EuroAirport Basel-Mulhouse-Freiburg, kot je določen v „Convention franco-suisse du 4 juillet 1949 relative à la construction et à l'exploitation de l'aéroport de Bâle-Mulhouse“, dokler dvostranski sporazum spoštuje osnovna merila in tehnične določbe iz tega sporazuma;

OB PRIZNAVANJU, da so določbe tega sporazuma oblikovane ob upoštevanju tesnih povezav in posebnega odnosa med Švico in Unijo;

POZDRAVLJAJOČ sporazum, dosežen na 21. konferenci pogodbenic UNFCCC 12. decembra 2015 v Parizu, in ob upoštevanju, da bodo vprašanja glede obračunavanja, ki izhajajo iz navedenega sporazuma, pravočasno preučena –

STA SE DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Cilj

Ta sporazum povezuje sistem Unije za trgovanje z emisijami (v nadaljnjem besedilu: EU ETS) s sistemom Švice za trgovanje z emisijami (v nadaljnjem besedilu: švicarski ETS).

Člen 2

Osnovna merila

Sistema trgovanja z emisijami pogodbenic (v nadaljnjem besedilu: ETS) izpolnjujeta vsaj osnovna merila iz Priloge I.

POGLAVJE II

TEHNIČNE DOLOČBE

Člen 3

Registri

1. Registra pogodbenic izpolnjujeta merila iz dela C Priloge I.
2. Za zagotovitev delovanja povezave med EU ETS in švicarskim ETS se vzpostavi neposredna povezava med evidenco transakcij Evropske unije (European Union transaction log – EUTL) registra Unije in švicarsko dopolnilno evidenco transakcij (Swiss Supplementary Transaction Log – SSTL) švicarskega registra, s čimer se bo omogočil prenos pravic do emisije, izdanih v katerem koli ETS, med registroma.
3. Za povezavo med registroma med drugim velja naslednje:
 - (a) za Švico jo upravlja administrator švicarskega registra, za Unijo pa centralni administrator Unije;
 - (b) deluje v skladu z veljavnimi zakoni v vsaki jurisdikciji;
 - (c) podprta je s samodejnimi postopki, ki so vključeni v švicarski register in register Unije, da se omogočijo transakcije;
 - (d) vzpostavljena je tako, da uporabnikom švicarskega registra in registra Unije čim bolj zagotavlja skladno funkcionalnost.
4. Administrator švicarskega registra, centralni administrator Unije ali oba administratorja skupaj lahko v skladu z veljavno zakonodajo Švice in Evropske unije začasno prekineta povezavo med registroma zaradi vzdrževanja sistema, kršitve varnostnih predpisov ali varnostnega tveganja. Pogodbenici čim prej obvestita o začasni prekinitvi povezave med registroma zaradi vzdrževanja sistema, kršitve varnostnih predpisov ali varnostnega tveganja ter zagotovita, da je začasna prekinitev čim krajša.
5. Pogodbenici takoj ukrepata in tesno sodelujeta, da bi preprečili goljufije in ohranili tržno celovitost povezanih ETS, pri tem pa uporabljata ukrepe, ki so na voljo v njunih ustreznih jurisdikcijah. V zvezi s povezanimi ETS administrator švicarskega registra, centralni administrator Unije in nacionalni administratorji iz držav članic Unije sodelujejo, da bi zmanjšali tveganje goljufij, zlorabe ali kriminalne dejavnosti, ki vključujejo registre, ter se odzvali na take incidente in varovali celovitost povezave med registri. Ukrepi za obravnavo tveganja goljufij, zlorabe ali kriminalne dejavnosti, o katerih se dogovorijo administratorji, se sprejmejo s sklepom Skupnega odbora.
6. Administrator švicarskega registra in centralni administrator Unije določita skupne delovne postopke, povezane s tehničnimi ali drugimi zadevami, potrebnimi za delovanje povezave, pri čemer upoštevata prednostne naloge domače zakonodaje. Skupni delovni postopki, ki jih določita administratorja, začnejo učinkovati, ko jih Skupni odbor sprejme s sklepom.
7. Administrator švicarskega registra in centralni administrator Unije oblikujeta tehnične standarde za povezavo na podlagi načel iz Priloge II, v kateri so navedene podrobne zahteve za vzpostavitev trdne in varne povezave med SSTL in EUTL. Tehnični standardi za povezavo, ki jih oblikujeta administratorja, začnejo učinkovati, ko jih Skupni odbor sprejme s sklepom.

8. Vprašanja v zvezi z izvajanjem in delovanjem povezave med registroma, ki jih je treba rešiti, se rešijo s pravočasnim posvetovanjem med administratorjem švicarskega registra in centralnim administratorjem Unije v skladu z določenimi skupnimi delovnimi postopki.

Člen 4

Pravice do emisije in obračunavanje

1. Pravice do emisije, ki se lahko uporabljajo za skladnost v okviru ETS ene pogodbenice, se za skladnost priznajo tudi v okviru ETS druge pogodbenice.

Pravica do emisije pomeni pravico do emisij ene tone ekvivalenta ogljikovega dioksida v določenem obdobju, pri čemer je bila pravica izdana v okviru EU ETS ali švicarskega ETS in velja za namene izpolnjevanja zahtev v okviru EU ETS ali švicarskega ETS.

2. Obstoječe omejitve uporabe posebnih pravic v enem ETS se lahko uporabljajo tudi v drugem ETS.

3. Administratorji registrov in imetniki računov imajo možnost, da vsaj na podlagi kode države v serijski številki pravice do emisije ugotovijo, v katerem ETS je bila izdana ta pravica.

4. Pogodbenici druga drugo vsaj enkrat na leto obvestita o skupnem številu pravic do emisije, izdanih v okviru drugega ETS, in številu pravic do emisije, ki so bile izdane v okviru drugega ETS in so bile predane za skladnost ali so bile prostovoljno ukinjene.

5. Pogodbenici obračunavata čiste tokove pravic v skladu z načeli in pravili o obračunavanju, odobrenimi z UNFCCC, po začetku njihove veljavnosti. Ta mehanizem se določi v prilogi k temu sporazumu, ki se sprejme s sklepom Skupnega odbora.

6. Po začetku veljavnosti drugega ciljnega obdobja Kjotskega protokola pogodbenici v dogovorjenem časovnem razmiku, v primeru odpovedi pa v skladu s členom 16 preneseta ali pridobita ustrezno število enot dodeljene količine, veljavnih za drugo ciljno obdobje Kjotskega protokola, da obračunata čiste tokove pravic med njima, kolikor so upravljavci, ki sodelujejo v ETS, za skladnost predali take pravice in kolikor te pravice pomenijo emisije, vključene v Prilogo A h Kjotskemu protokolu. Mehanizem za take transakcije se določi v prilogi k temu sporazumu, ki se sprejme s sklepom Skupnega odbora po začetku veljavnosti spremembe Kjotskega protokola. Navedena priloga vsebuje tudi dogovor o upravljanju deleža prihodkov, uporabljenih za prvi mednarodni prenos enot dodeljene količine.

Člen 5

Prodaja na dražbi

1. Pogodbenici pravice prodajata samo na dražbah.

2. Do vložitve vloge za dostop do licitiranja na dražbah pravic so upravičeni upravljavci, ki sodelujejo v katerem koli ETS. Dostop do teh dražb se upravljavcem iz obeh ETS zagotovi na nediskriminatorni podlagi. Za zagotovitev neoporečnosti dražb se lahko upravičenost do vložitve vloge za dostop do dražb razširi samo na druge kategorije udeležencev, ki jih ureja zakonodaja pogodbenice ali so posebej pooblaščen za sodelovanje na dražbah.

3. Dražbe se izvedejo odprto, pregledno in nediskriminatorno ter v skladu z merili iz dela D Priloge I.

POGLAVJE III

LETALSTVO

Člen 6

Vključitev letalskih dejavnosti

Pogodbenici v svoja ETS vključita letalske dejavnosti v skladu z osnovnimi merili iz dela B Priloge I. Pri vključitvi letalskih dejavnosti v švicarski ETS se upoštevajo ista načela, ki se uporabljajo za EU ETS, zlasti v zvezi s pravili o obsegu vključenosti, omejitvah in dodeljevanju.

Člen 7

Pregled tega sporazuma v primeru sprememb v zvezi z letalskimi dejavnostmi

1. V primeru sprememb v zvezi z letalskimi dejavnostmi v EU ETS Skupni odbor v skladu s členom 13(2) pregleda ustrezní del B Priloge I.
2. Skupni odbor se v vsakem primeru sestane do konca leta 2018, da pregleda ustrezne določbe tega sporazuma v zvezi z obsegom vključenih letalskih dejavnosti v skladu s členom 13(2).

POGLAVJE IV

OBČUTLJIVE INFORMACIJE IN VARNOST

Člen 8

Občutljive informacije

1. „Občutljive informacije“ pomenijo informacije in gradivo v ustni, vizualni, elektronski, magnetni ali dokumentarni obliki, vključno z opremo in tehnologijo, ki sta jih pogodbenici druga drugi zagotovili ali si jih izmenjali v zvezi s tem sporazumom in (i) katerih razkritje nepooblaščenim osebam bi lahko v različnem obsegu škodovalo interesom Švice, Unije ali ene ali več držav članic Unije, (ii) ki jih je treba varovati pred razkritjem nepooblaščenim osebam zaradi varnostnih interesov ene od pogodbenic ter (iii) ki jih je ena od pogodbenic označila z oznako za občutljive informacije.
2. Brez poseganja v zadevne zakone in predpise pogodbenic vsaka pogodbenica varuje občutljive informacije, zlasti pred razkritjem nepooblaščenim osebam ali izgubo celovitosti, v skladu z varnostnimi zahtevami, ravnmi občutljivosti in navodili za ravnanje s podatki iz prilog II, III oziroma IV. „Ravnanje“ vključuje ustvarjanje, obdelavo, shranjevanje, prenos ali uničevanje občutljivih informacij ali katerih koli drugih informacij, ki jih vsebujejo.

Člen 9

Ravni občutljivosti

1. Vsaka pogodbenica je izključno odgovorna za označevanje informacij, ki jih objavi, kot občutljivih in za znižanje ali preklic njihove ravni občutljivosti. Če pogodbenici skupaj objavita občutljive informacije, se dogovorita o označevanju in ravni občutljivosti ter znižanju ali preklicu ravni občutljivosti.
2. Občutljive informacije se označijo z ETS KRITIČNA, ETS OBČUTLJIVA ali ETS OMEJENA glede na njihovo raven občutljivosti, kot je navedena v Prilogi III.
3. Organ izvora občutljivih informacij pogodbenice pošiljateljice raven občutljivosti informacij zniža takoj, ko te ne potrebujejo več višje ravni varstva in preklic status občutljivosti takoj, ko informacij ni več treba varovati pred razkritjem nepooblaščenim osebam ali izgubo celovitosti.
4. Pogodbenica pošiljateljica obvesti pogodbenico prejemnico o vseh novih občutljivih informacijah in ravneh občutljivosti ter vseh znižanjih ravni občutljivosti ali preklicih statusa občutljivosti.
5. Pogodbenici sestavita in vodita seznam skupnih občutljivih informacij.

POGLAVJE V

RAZVOJ ZAKONODAJE

Člen 10

Razvoj zakonodaje

1. Ta sporazum ne posega v pravico vsake pogodbenice, da spremeni ali sprejme zakonodajo, pomembno za ta sporazum, vključno s pravico do sprejetja strožjih varnostnih ukrepov.

2. Če ena od pogodbenic razvija zakonodajo na področju, ki je pomembno za ta sporazum, o tem pravočasno pisno uradno obvesti drugo pogodbenico. Skupni odbor v ta namen vzpostavi postopek redne izmenjave informacij in posvetovanja.
3. Po uradnem obvestilu v skladu z odstavkom 2 lahko vsaka pogodbenica zahteva izmenjavo mnenj o vsebini obvestila v Skupnem odboru v skladu s členom 13(4), da se zlasti presodi, ali bi zakonodaja neposredno vplivala na merila iz Priloge I.
4. Ko pogodbenica sprejme predlog zakonodajnega akta, ki je pomemben za ta sporazum, izvod posreduje predstavniku(-om) druge pogodbenice v Skupnem odboru.
5. Ko pogodbenica sprejme zakonodajni akt, ki je pomemben za ta sporazum, izvod posreduje predstavniku(-om) druge pogodbenice v Skupnem odboru.
6. Če Skupni odbor ugotovi, da zakonodajni akt neposredno vpliva na merila iz Priloge I, sprejme sklep o ustrezni spremembi zadevnega dela Priloge I. Tak sklep sprejme v roku šestih mesecev od datuma predložitve zadeve Skupnemu odboru.
7. Če sklepa o spremembi Priloge I ni mogoče sprejeti v roku iz odstavka 6, Skupni odbor v osmih mesecih od datuma predložitve zadeve preuči vse druge možnosti za ohranitev dobrega delovanja Sporazuma in sprejme vse potrebne sklepe za ta namen.

Člen 11

Usklajevanje

1. Pogodbenici usklajujeta prizadevanja na področjih, ki so pomembna za ta sporazum, in zlasti v zvezi z merili iz priloge, da bi zagotovili pravilno izvajanje tega sporazuma in celovitost svojih ETS ter preprečili selitev virov CO₂ in neupravičeno izkrivljanje konkurence med povezanima ETS.
2. Tako usklajevanje poteka zlasti z uradno in neuradno izmenjavo ali zagotavljanjem informacij, na zahtevo pogodbenice pa tudi s posvetovanji v Skupnem odboru.

POGLAVJE VI

SKUPNI ODBOR

Člen 12

Sestava in delovanje Skupnega odbora

1. Ustanovi se Skupni odbor, sestavljen iz predstavnikov pogodbenic.
2. Vsaka pogodbenica lahko zahteva sklic sestanka. Skupni odbor se sestane v 30 dneh po taki zahtevi.
3. Sklepi, ki jih Skupni odbor sprejme v primerih, predvidenih v tem sporazumu, so po začetku veljavnosti zavezujoči za pogodbenici, ki sprejmeta ukrepe, potrebne za zagotovitev njihovega izvajanja in uporabe.
4. Skupni odbor sprejme svoj poslovnik. S sklepi, ki jih sprejme Skupni odbor, se strinjata obe pogodbenici.
5. Skupni odbor lahko ustanovi podobore ali delovne skupine, ki mu lahko pomagajo pri izvajanju njegovih nalog.

Člen 13

Naloge Skupnega odbora

1. Skupni odbor upravlja ta sporazuma in zagotavlja njegovo pravilno izvajanje.
2. Skupni odbor se lahko odloči sprejeti novo ali spremeniti obstoječo prilogo k temu sporazumu.

3. Skupni odbor razpravlja o spremembah členov tega sporazuma, ki jih predlaga ena od pogodbenic. Če se Skupni odbor strinja s predlogom, ga pogodbenicama predloži v sprejetje v skladu z njunimi notranjimi postopki.
4. Na zahtevo, predloženo v skladu s členom 10(3), Skupni odbor izmenja mnenja o predlagani zakonodaji, zlasti o tem, ali zaradi te zakonodaje ETS zadevne pogodbenice ne bi več izpolnjeval meril iz prilog.
5. Ob prekinitvi ali pred obvestilom o odpovedi tega sporazuma v skladu s členoma 15 in 16 Skupni odbor izmenja mnenja in si prizadeva doseči sporazum, da bi preklical prekinitve ali preprečil odpoved.
6. Skupni odbor si prizadeva rešiti spore, ki mu jih pogodbenici predložita v skladu s členom 14.
7. Skupni odbor redno pregleduje ta sporazum ob upoštevanju vseh pomembnih sprememb v katerem koli ETS, tudi v zvezi z nadzorom trga ali začetkom novega obdobja trgovanja, da bi zlasti zagotovil, da povezava ne ogroža domačih ciljev pogodbenic za zmanjševanje emisij ali celovitosti in urejenega delovanja njunih trgov ogljika.
8. Naloge Skupnega odbora so omejene na naloge, iz tega sporazumu.

POGLAVJE VII

REŠEVANJE SPOROV

Člen 14

Reševanje sporov

1. Pogodbenici medsebojne spore o razlagi ali uporabi tega sporazuma predložita v rešitev Skupnemu odboru.
2. Če Skupni odbor spora ne more rešiti v šestih mesecih od datuma predložitve, ga na zahtevo katere koli pogodbenice predloži Stalnemu arbitražnemu sodišču v skladu z njegovim pravilnikom iz leta 2012.
3. V primeru prekinitve ali odpovedi tega sporazuma, se mehanizem za reševanje sporov še naprej uporablja za spore iz odstavka 1, ki so nastali med uporabo tega sporazuma.

POGLAVJE VIII

PREKINITEV IN ODPOVED

Člen 15

Prekinitve uporabe člena 4(1)

1. Brez poseganja v člen 16 lahko pogodbenica uporabo člena 4(1) tega sporazuma prekine v naslednjih okoliščinah:
 - (a) če meni, da druga pogodbenica v celoti ali delno ne izpolnjuje obveznosti iz člena 2, člena 3(1), člena 4(1), člena 5(3), člena 6, člena 8(2), člena 10(2), člena 10(4) in (5) ter člena 18(2);
 - (b) če jo druga pogodbenica pisno uradno obvesti, da namerava svoj ETS povezati s sistemom tretje strani, v skladu s členom 18;
 - (c) če jo druga pogodbenica pisno uradno obvesti, da namerava odpovedati sporazum v skladu s členom 16.
2. Pogodbenica drugo pogodbenico pisno uradno obvesti o svoji odločitvi o prekinitvi uporabe člena 4(1) tega Sporazuma, pri čemer prekinitve utemelji. Odločitev o prekinitvi uporabe člena 4(1) tega sporazuma se objavi takoj po tem, ko je bila o tem uradno obveščena druga pogodbenica.

3. Prekinitev uporabe člena 4(1) tega Sporazuma je začasna. Če se uporaba člena 4(1) prekine v skladu z odstavkom 1(a) tega člena, se prekinitev konča z rešitvijo spora v skladu s členom 14. Če se uporaba člena 4(1) prekine v skladu z odstavkom 1(b) ali 1(c) tega člena, prekinitev traja tri mesece. Pogodbenica lahko skrajša ali podaljša trajanje prekinitve.
4. Med prekinitvijo v ETS za skladnost ni mogoče predati pravic, ki izvirajo iz drugega ETS. Vse druge transakcije so še naprej mogoče.
5. Če se v skladu s členom 10(3) od trenutka posredovanja zakonodajnega predloga pa do roka iz člena 10(6) ne zahteva izmenjava mnenj v Skupnem odboru ali če je Skupni odbor izmenjal mnenja in sklenil, da nova zakonodaja ne vpliva neposredno na merila, pogodbenica uporabe člena 4(1) ni upravičena prekiniti iz razloga, da druga pogodbenica ne izpolnjuje več obveznosti izpolnjevanja meril iz Priloge I.

Člen 16

Odpoved

1. Pogodbenica lahko ta sporazum kadar koli odpove s pisnim uradnim obvestilom o svoji odločitvi, ki ga drugi pogodbenici pošlje po posvetovanju v Skupnem odboru. Odpoved začne učinkovati 6 mesecev po tem, ko druga pogodbenica prejme obvestilo. Po tem, ko druga pogodbenica prejme obvestilo, se odločitev objavi.
2. Če se ETS pogodbenice ukine ali se ne podaljša, ta sporazum samodejno preneha veljati na zadnji dan delovanja zadevnega ETS.
3. V primeru odpovedi se pogodbenici dogovorita o nadaljnji uporabi in shranjevanju informacij, ki sta si jih že izmenjali, razen podatkov, hranjenih v njihovih registrih. Če ne dosežeta dogovora, ima vsaka pogodbenica pravico zahtevati izbris posredovanih informacij.

POGLAVJE IX

KONČNE DOLOČBE

Člen 17

Izvajanje

1. Pogodbenici sprejmeta vse ustrezne ukrepe za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz tega sporazuma, vključno s sklepi Skupnega odbora.
2. Pogodbenici se vzdržita vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje ciljev tega sporazuma.

Člen 18

Povezovanje s tretjimi stranmi

1. Pogodbenici se lahko pogajata s tretjo stranjo, da bi povezale svoje ETS.
2. Če se pogodbenica s tretjo stranjo pogaja o povezavi, o tem uradno obvesti drugo pogodbenico in jo redno obvešča o stanju pogajanj.
3. Preden se ena od pogodbenic poveže s tretjo stranjo, se druga pogodbenica odloči, ali bo sprejela drugi sporazum o povezavi ali odpovedala ta sporazum. Če sprejme drugi sporazum o povezavi, se prekinitev uporabe člena 4(1) prekliče.
4. Po vzpostavitvi povezave s tretjo stranjo se lahko določbe tega sporazuma revidirajo.

Člen 19

Priloge

Priloge k temu sporazumu so njegov sestavni del.

Člen 20

Jeziki

Ta sporazum je sestavljen v dveh izvodih v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem in švedskem jeziku, pri čemer so besedila v vseh teh jezikih enako verodostojna.

Člen 21

Ratifikacija in začetek veljavnosti

1. Brez poseganja v člen 16 se ta sporazum sklene za nedoločen čas.
2. Pogodbenici ratificirata ali odobrita ta sporazum v skladu s svojimi notranjimi postopki.
3. Pogodbenici si izmenjata listini o ratifikaciji ali odobritvi šele po tem, ko menita, da so vsi pogoji za povezavo iz tega sporazuma izpolnjeni.
4. Ta sporazum začne veljati 1. januarja leta, ki sledi letu izmenjave listin o ratifikaciji ali odobritvi med pogodbenicama.
5. Začetek veljavnosti člena 4(6) je pogojen z začetkom veljavnosti spremembe Kjotskega protokola, ki je bila sprejeta v Dohi, za obe pogodbenici, ki sta spremembo sprejeli na osmem sestanku (Sklep 1/CMP.8; drugo ciljno obdobje).

Člen 22

Začasna uporaba

Pred začetkom veljavnosti tega sporazuma se od datuma podpisa tega sporazuma začasno uporabljajo členi 11 do 13.

Съставено в Берн на двадесет и трети ноември две хиляди и седемнадесета година.

Hecho en Berna el veintitrés de noviembre del año dos mil diecisiete.

V Bernu dne dvacátého třetího listopadu dva tisíce sedmnáct.

Udfærdiget i Bern, den treogtyvende november to tusind og sytten.

Geschehen zu Bern am dreiundzwanzigsten November zweitausendsiebzehn.

Kahe tuhande seitsmeteistkümnenda aasta novembrikuu kahekümne kolmandal päeval Bernis.

Έγινε στη Βέρνη, στις είκοσι τρεις Νοεμβρίου δύο χιλιάδες δεκαεπτά.

Done at Bern on the twenty third day of November in the year two thousand and seventeen.

Fait à Berne, le vingt-trois novembre deux mille dix-sept.

Sastavljeno u Bernu dvadeset trećeg studenoga dvije tisuće sedamnaeste.

Fatto a Berna addì ventitré novembre duemiladiciassette.

Bernē, divi tūkstoši septiņpadsmitā gada divdesmit trešajā novembrī.

Sudarytas Berne du tūkstančiai septynioliktą metų lapkričio dvidešimt trečią dieną.

Kelt Bernben, a kétezer-tizenhetedik év november havának huszonharmadik napján.

Magħmul f'Bern fit-tlieta u għoxrin jum ta' Novembru tas-sena elfejn u sbatax.

Gedaan te Bern, drieëntwintig november tweeduizend zeventien.

Sporządzono w Bernie w dniu dwudziestego trzeciego listopada dwa tysiące siedemnastego roku.

Feito em Berna aos vinte e três dias do mês de novembro de dois mil e dezassete.

Întocmit la Berna la douăzeci și trei noiembrie două mii șaptesprezece.

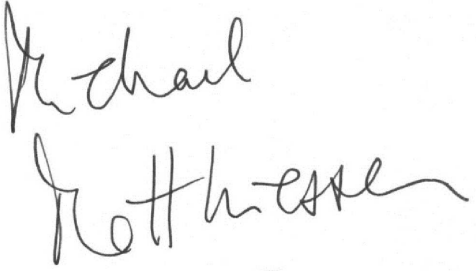
V Berne dvadsiateho tretieho novembra dvetisíc sedemnásť.

V Bernu, triindvajsetega novembra dva tisoč sedemnajst.

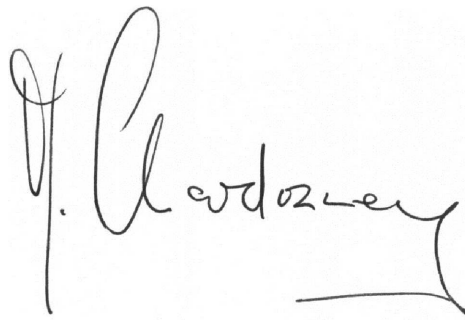
Tehty Bernissä kahdentenakymmenentenäkolmantena päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattaseitsemäntoista.

Utfärdat i Bern den tjugotredje november tjugohundrasjutton.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

За Конфедерация Швейцария
Por la Confederación Suiza
Za Švýcarskou konfederaci
For Det Schweiziske Forbund
Für die Schweizerische Eidgenossenschaft
Šveitsi Konföderatsiooni nimel
Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
For the Swiss Confederation
Pour la Confédération suisse
Za Švicarsku Konfederaciju
Per la Confederazione Svizzera
Šveices Konfederācijas vārdā –
Šveicarijos Konfederācijas vardu
A Svájci Államszövetség részéről
Għall-Konfederazzjoni Svizzera
Voor de Zwitserse Bondsstaat
W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej
Pela Confederação Suíça
Pentru Confederația Elvețiană
Za Švajčiarsku konfederáciu
Za Švicarsko konfederacijo
Sveitsin valaliiton puolesta
För Schweiziska edsförbundet

PRILOGA I

OSNOVNA MERILA

A. Osnovna merila za nepremične naprave

Osnovna merila	V EU ETS	V švicarskem ETS
Obvezna narava sodelovanja v ETS	Sodelovanje v ETS je obvezno za naprave, ki izvajajo v nadaljevanju navedene dejavnosti in izpuščajo v nadaljevanju navedene toplogredne pline (GHG).	Sodelovanje v ETS je obvezno za naprave, ki izvajajo v nadaljevanju navedene dejavnosti in izpuščajo v nadaljevanju navedene toplogredne pline.
ETS zajema vsaj dejavnosti, določene v:	Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES, kot velja na dan podpisa tega sporazuma	odstavku 1 člena 40 in Prilogi 6 k Odloku o CO ₂ , kot velja na dan podpisa tega sporazuma
ETS zajema vsaj toplogredne pline, določene v:	Prilogi II k Direktivi 2003/87/ES, kot velja na dan podpisa tega sporazuma	odstavku 1 člena 1 Odloka o CO ₂ , kot velja na dan podpisa tega sporazuma
Za ETS se določi zgornjo mejo, ki je vsaj tako stroga kot tista v:	Direktivi 2003/87/ES, kot velja na dan podpisa tega sporazuma	— odstavku 1 člena 18 Zakona o CO ₂ ; — odstavku 1 člena 45 Odloka o CO ₂ , kot veljata na dan podpisa tega sporazuma
Raven ambicioznosti ETS mora biti vsaj tako visoka, kot je določeno v:	členih 9 in 9a Direktive 2003/87/ES, kot velja na dan podpisa tega sporazuma	— členu 3 in odstavku 1 člena 18 Zakona o CO ₂ ; — odstavku 1 člena 45 in Prilogi 8 k Odloku o CO ₂ , kot veljata na dan podpisa tega sporazuma
Kakovostne omejitve za mednarodne dobropise morajo biti vsaj tako stroge, kot je določeno v:	— členih 11a in 11b Direktive 2003/87/ES; — Uredbi Komisije (EU) št. 550/2011 z dne 7. junija 2011 o določanju nekaterih omejitev glede uporabe mednarodnih dobropisov iz projektov v zvezi z industrijskimi plini, skladno z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta; — členu 58 Uredbe Komisije (EU) št. 389/2013 z dne 2. maja 2013 o določitvi registra Unije v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter odločbama št. 280/2004/ES in št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi uredb Komisije (EU) št. 920/2010 in št. 1193/2011, kot veljajo na dan podpisa tega sporazuma	— členih 5 in 6 Zakona o CO ₂ ; — členu 4, odstavku 1 člena 4a in Prilogi 2 k Odloku o CO ₂ , kot veljata na dan podpisa tega sporazuma

Osnovna merila	V EU ETS	V švicarskem ETS
Količinske omejitve za mednarodne dobropise morajo biti vsaj tako stroge, kot je določeno v:	— členu 11a Direktive 2003/87/ES; — Uredbi Komisije (EU) št. 389/2013 z dne 2. maja 2013 o določitvi registra Unije v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter odločbah št. 280/2004/ES in št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi uredb Komisije (EU) št. 920/2010 in št. 1193/2011; — Uredbi Komisije (EU) št. 1123/2013 z dne 8. novembra 2013 o določanju upravičenosti do mednarodnih dobropisov v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta; kot veljajo na dan podpisa tega sporazuma	— odstavku 2 člena 3 in odstavku 2 člena 16 Zakona o CO₂; — členu 48 Odloka o CO₂, kot veljata na dan podpisa tega sporazuma
Število brezplačno dodeljenih pravic se izračuna na podlagi referenčnih meril in prilagoditvenih faktorjev. Največ pet odstotkov količine pravic za obdobje 2013–2020 se odstopi novim udeležencem. Pravice, ki se ne dodelijo brezplačno, se ponudijo na dražbi. V ta namen ETS izpolnjuje vsaj:	— pogoje iz členov 10, 10a, 10b in 10c Direktive 2003/87/ES; — pogoje iz Sklepa Komisije 2011/278/EU z dne 27. aprila 2011 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije v skladu s členom 10a Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta; — izračune za določitev medsektorskega korekcijskega faktorja v EU ETS za obdobje 2013–2020; — seznam sektorjev, izpostavljenih selitvi virov CO₂, za leto 2014, kot veljajo na dan podpisa tega sporazuma	— pogoje iz odstavka 2 člena 18 ter odstavkov 2 in 3 člena 19 Zakona o CO₂; — pogoje iz odstavka 2 člena 45, členov 46 in 47 ter Priloge 9 k Odloku o CO₂, kot veljajo na dan podpisa tega sporazuma
V okviru ETS morajo biti predvidene sankcije, ki se uporabljajo v enakih okoliščinah in so enako stroge, kot je določeno v:	členu 16 Direktive 2003/87/ES, kot velja na dan podpisa tega sporazuma	— členu 21 Zakona o CO₂; — členu 56 Odloka o CO₂, kot veljata na dan podpisa tega sporazuma
Zahteve glede spremljanja in poročanja v okviru ETS morajo biti vsaj tako stroge kot v:	— členu 14 in Prilogi IV k Direktivi 2003/87/ES; — Uredbi Komisije (EU) št. 601/2012 z dne 21. junija 2012 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta; kot veljajo na dan podpisa tega sporazuma	— členu 20 Zakona o CO₂; — členih 49, 50 do 53 in 55 Odloka o CO₂, kot veljata na dan podpisa tega sporazuma

Osnovna merila	V EU ETS	V švicarskem ETS
Zahteve glede preverjanja in akreditacije v okviru ETS morajo biti vsaj tako stroge kot v:	— členu 15 in Prilogi V k Direktivi 2003/87/ES; — Uredbi Komisije (EU) št. 600/2012 z dne 21. junija 2012 o preverjanju poročil o emisijah toplogrednih plinov in poročil o tonških kilometrih ter o akreditaciji preveriteljev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta kot veljata na dan podpisa tega sporazuma	— členih 51 do 54 Odloka o CO ₂ , kot velja na dan podpisa tega sporazuma

B. Osnovna merila za letalstvo

Osnovna merila	Za EU	Za Švico
Obvezna narava sodelovanja v ETS	Sodelovanje v ETS je obvezno za letalske dejavnosti v skladu z merili, navedenimi v nadaljevanju.	Sodelovanje v ETS je obvezno za letalske dejavnosti v skladu z merili, navedenimi v nadaljevanju.
Obseg vključenih letalskih dejavnosti in GHG ter pripisovanje letov in njihovih emisij v skladu z načelom odhodnega leta, kot je določeno v:	— Direktivi 2003/87/ES; — členih 17, 29, 35 in 56 ter Prilogi VII k Uredbi Komisije (EU) št. 389/2013 z dne 2. maja 2013 o določitvi registra Unije v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter odločbama št. 280/2004/ES in št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi uredb Komisije (EU) št. 920/2010 in št. 1193/2011; — leti z aerodromov, ki se nahajajo v Švici na aerodrome, ki se nahajajo v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) bodo od leta 2017 na podlagi člena 25a Direktive 2003/87/ES izključeni iz EU ETS	Zakonom o CO₂ in Odlokom o CO₂, kot veljata na dan začetka veljavnosti tega sporazuma: 1. Področje uporabe Leti, ki imajo pristanek ali vzlet na aerodromu, ki se nahaja na ozemlju Švice, razen letov ki vzletajo z aerodroma, ki se nahaja na območju EGP. Vsa začasna odstopanja glede področja uporabe ETS, kot so odstopanja v smislu člena 28a Direktive 2003/87/ES, se lahko v švicarskem ETS uporabljajo v skladu z odstopanji, uvedenimi v EU ETS. Pri letalskih dejavnostih so zajete samo emisije CO₂. 2. Omejitve področja uporabe Splošno področje uporabe iz točke 1 ne vključuje: 1. letov izključno za prevoz v okviru službenih potovanj vladajočega monarha ali njegovih/njenih bližnjih sorodnikov, predsednikov držav, predsednikov vlad in vladnih ministrov, kadar je to z ustreznim kazalnikom stanja navedeno v načrtu leta; 2. vojaških, carinskih in policijskih letov; 3. letov za iskanje in reševanje, letov za gašenje požarov, letov v humanitarne namene in letov v primeru nujne medicinske pomoči; 4. letov, ki potekajo izključno na podlagi pravil vizualnega letenja, kakor so določena v Prilogi 2 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. decembra 1944;

Osnovna merila	Za EU	Za Švico
		5. letov, ki se zaključijo na istem aerodromu, s katerega je zrakoplov vzletel, in med katerimi ni bilo načrtovanih vmesnih postankov; 6. letov za usposabljanje, opravljenih izključno za namene pridobitve ali podaljšanja licence ali ocenjevanja letalskega osebja v pilotski kabini, kadar je to utemeljeno z ustreznim zaznamkom v načrtu leta, v kolikor let ni namenjen prevozu potnikov in/ali tovora ali dostavljanju ali prevažanju zrakoplova; 7. letov, ki se izvajajo izključno za namene znanstvenih raziskav; 8. letov, ki se izvajajo izključno za namene preverjanja, preizkušanja ali certificiranja zrakoplovov ali njihove opreme ali zemeljske opreme; 9. letov, ki se izvajajo z zrakoplovi s potrjeno največjo vzletno maso, manjšo od 5 700 kg; 10. letov komercialnih operatorjev zrakoplovov, katerih skupne letne emisije so nižje od 10 000 ton na leto za lete, zajete v švicarski ETS, ali ki sodelujejo v švicarskem ETS in v treh zaporednih štirimesečnih obdobjih opravijo manj kot 243 letov na posamezno obdobje, če operatorji niso zajeti v EU ETS; 11. letov nekomercialnih operatorjev zrakoplovov, zajetih v švicarski ETS, katerih skupne letne emisije so nižje od 1 000 ton na leto, v skladu z ustreznim odstopanjem, ki se uporablja v EU ETS, če operatorji niso zajeti v EU ETS.
Izmenjava ustreznih podatkov o uporabi omejitev obsega vključenih letalskih dejavnosti	Pogodbenici sodelujeta v zvezi z uporabo omejitev obsega vključenosti v švicarski ETS in EU ETS za komercialne in nekomercialne operatorje v skladu s to Prilogo. Obe pogodbenici zlasti zagotovita pravočasen prenos vseh ustreznih podatkov, da omogočita pravilno določitev letov in operatorjev zrakoplovov, ki so zajeti v švicarski ETS in EU ETS.	
Zgornja meja (skupna količina pravic, ki jih je treba dodeliti operatorjem zrakoplovov)	Člen 3c Direktive 2003/87/ES.	Zgornja meja temelji na podobni ravni strogosti kot tista v EU ETS, zlasti kar zadeva odstotno stopnjo zmanjšanja med leti in obdobji trgovanja. Pravice v okviru zgornje meje se dodelijo, kot sledi: — 15 % se jih ponudi na dražbi; — 3 % se jih prihrani za posebno rezervo; — 82 % se jih dodeli brezplačno. Ta razdelitev se lahko pregleda v skladu s členoma 6 in 7 tega sporazuma.

Osnovna merila	Za EU	Za Švico
		Do leta 2020 se količina pravic v okviru zgornje meje izračunava z metodo od spodaj navzgor na podlagi pravic, ki jih je treba dodeliti brezplačno, v skladu z zgoraj navedeno razdelitvijo v okviru zgornje meje. Za vsa začasna odstopanja glede področja uporabe ETS bi bilo treba ustrezno sorazmerno prilagoditi količine pravic, ki jih je treba dodeliti. Od leta 2021 se količina pravic v okviru zgornje meje določi na podlagi zgornje meje iz leta 2020, pri čemer se upošteva morebitna odstotna stopnja zmanjšanja v skladu z EU ETS.
Dodeljevanje pravic za letalstvo z dražbo pravic	Člen 3d Direktive 2003/87/ES.	Dražbo švicarskih pravic do emisije, ki jih je treba ponuditi na dražbi, izvede pristojni švicarski organ. Švica je upravičena do prihodkov, ustvarjenih z dražbo švicarskih pravic.
Posebna rezerva za nekatere operatorje zrakoplovov	Člen 3f Direktive 2003/87/ES.	Pravice se prihranijo za posebno rezervo za nove udeležence in hitro rastoče subjekte, vendar Švica glede na to, da je referenčno leto za pridobitev podatkov o švicarskih letalskih dejavnostih leto 2018, do leta 2020 ne bo imela posebne rezerve.
Referenčno merilo za brezplačno dodelitev pravic operatorjem zrakoplovov	Člen 3e Direktive 2003/87/ES.	Referenčno merilo ni višje od tistega v EU ETS. Do leta 2020 bo letno referenčno merilo znašalo 0,000642186914222035 pravice na tonski kilometer.
Brezplačna dodelitev pravic do emisije operatorjem zrakoplovov	Člen 3e Direktive 2003/87/ES. V skladu s členom 25a Direktive 2003/87/ES bi bilo treba izdajo pravic prilagoditi sorazmerno z ustreznimi obveznostmi poročanja in predaje, ki izhajajo iz dejanskega obsega vključenih letov med EGP in Švico v EU ETS.	Število pravic do emisije, ki se brezplačno dodelijo operatorjem zrakoplova, se izračuna s pomnožitvijo njihovih sporočenih podatkov o tonskih kilometrih v referenčnem letu z ustreznim referenčnim merilom.
Kakovostne omejitve za mednarodne dobropise morajo biti vsaj tako stroge kot v:	členih 11a in 11b Direktive 2003/87/ES ter Uredbi Komisije (EU) št. 389/2013 z dne 2. maja 2013 o določitvi registra Unije v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter odločbama št. 280/2004/ES in št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi uredb Komisije (EU) št. 920/2010 in št. 1193/2011.	— členih 5 in 6 Zakona o CO₂; — členu 4, odstavku 1 člena 4a in Prilogi 2 k Odloku o CO₂, kot veljata na dan začetka veljavnosti tega sporazuma.
Količinske omejitve za uporabo mednarodnih dobropisov	Člen 11a Direktive 2003/87/ES.	Uporaba do leta 2020 znaša 1,5 % preverjenih emisij.

Osnovna merila	Za EU	Za Švico
Pridobivanje podatkov o tonskih kilometrih za referenčno leto	Člen 3e Direktive 2003/87/ES.	Brez poseganja v določbe v nadaljevanju, se podatki o tonskih kilometrih pridobijo istočasno kot podatki o tonskih kilometrih za EU ETS in z uporabo istega pristopa. Leto 2018 se do leta 2020 upošteva kot referenčno leto za pridobitev podatkov za švicarske letalske dejavnosti v skladu z Odlokom o pridobivanju podatkov o tonskih kilometrih, ki jih opravijo operatorji zrakoplovov, kot velja na dan začetka veljavnosti tega sporazuma.
Spremljanje in poročanje	— Člen 14 in Priloga IV k Direktivi 2003/87/ES; — Uredba Komisije (EU) št. 601/2012 z dne 21. junija 2012 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta; kot veljajo na dan podpisa tega sporazuma	Določbe o spremljanju in poročanju so enako stroge kot tiste za EU ETS.
Preverjanje in akreditacija	— Člen 15 in Priloga V k Direktivi 2003/87/ES; — Uredba Komisije (EU) št. 600/2012 z dne 21. junija 2012 o preverjanju poročil o emisijah toplogrednih plinov in poročil o tonskih kilometrih ter o akreditaciji preveriteljev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta kot veljata na dan podpisa tega sporazuma	Določbe o preverjanju in akreditaciji so enako stroge kot tiste za EU ETS.
Upravljanje	Uporabljala se bodo merila iz člena 18a Direktive 2003/87/ES. V ta namen se bo Švica v skladu s členom 25a Direktive 2003/87/ES štela za državo članico upravljavko, kar zadeva dodelitev naloge upravljanja operatorjev zrakoplovov Švici in državam članicam EU (EGP). V skladu s členom 25a Direktive 2003/87/ES so pristojni organi držav članic EU (EGP) odgovorni za vse naloge v zvezi z upravljanjem operatorjev zrakoplovov, ki so jim dodeljeni, vključno z nalogami v zvezi s švicarskim ETS (npr. prejemanje potrjenih poročil o emisijah, ki zajemajo letalske dejavnosti EU in Švice, dodeljevanje, izdajanje in prenos pravic, skladnost in izvajanje itd.). Evropska komisija se s pristojnimi švicarskimi organi dvostransko dogovori o predaji ustreznih dokumentov in informacij.	V skladu z Odlokom o CO ₂ , kot velja na dan začetka veljavnosti tega sporazuma, je Švica odgovorna za upravljanje operatorjev zrakoplovov: — z veljavno operativno licenco, ki jim jo je odobrila Švica, ali — z največjimi ocenjenimi pripisanimi emisijami iz letalstva v Švici v okviru povezanih ETS. Pristojni švicarski organi so odgovorni za vse naloge v zvezi z upravljanjem operatorjev zrakoplovov, dodeljenih Švici, vključno z nalogami v zvezi z EU ETS (npr. prejemanje potrjenih poročil o emisijah, ki zajemajo letalske dejavnosti EU in Švice, dodeljevanje, izdajanje in prenos pravic, skladnost in izvajanje itd.).

Osnovna merila	Za EU	Za Švico
	Zagotovi zlasti, da se na pristojne švicarske organe v skladu s členom 25a Direktive 2003/87/ES prenese količina pravic EU, ki je potrebna za brezplačno dodelitev operatorjem zrakoplovov, ki jih upravlja Švica. V primeru dvostranskega sporazuma glede upravljanja letov z letališča EuroAirport Basel-Mulhouse-Freiburg ali na to letališče, ki ne vključuje spremembe Direktive 2003/87/ES, Evropska komisija po potrebi olajša izvajanje sporazuma, če ta ne povzroča dvojnega štetja.	Pristojni švicarski organi se z Evropsko komisijo dvostransko dogovorijo o predaji ustreznih dokumentov in informacij. Pristojni švicarski organi na pristojne organe EU zlasti prenesejo količino švicarskih pravic, ki je potrebna za brezplačno dodelitev operatorjem zrakoplovov, ki jih upravljajo države članice EU (EGP).
Izvajanje zakonodaje	Pogodbenici izvajajo določbe svojih ETS v zvezi z operatorji zrakoplovov, ki ne izpolnjujejo obveznosti v okviru zadevnega ETS, ne glede na to, ali operatorja upravlja pristojni organ EU (EGP) ali pristojni švicarski organ, če so pri izvajanju s strani organa, ki upravlja operatorja, potrebni dodatni ukrepi.	
Dodeljevanje operatorjev zrakoplovov za namene upravljanja	V skladu s členom 25a Direktive 2003/87/ES se na seznamu operatorjev zrakoplovov, ki ga Evropska komisija objavi v skladu s členom 18a(3) Direktive 2003/87/ES, za vsakega operatorja zrakoplova navede država upravljavka, vključno s Švico. Švica operatorje zrakoplovov, ki so ji po začetku veljavnosti tega sporazuma prvič dodeljeni, upravlja po 30. aprilu leta v katerem so ji dodeljeni in pred 1. avgustom navedenega leta. Pogodbenici sodelujeta pri izmenjavi ustreznih dokumentov in informacij. Dodelitev operatorja zrakoplova ne bo vplivala na vključenost navedenega operatorja v ustrezni ETS (tj. operator, ki je vključen v EU ETS in ga upravlja pristojni švicarski organ, bo imel v okviru EU ETS enako raven obveznosti kot v okviru švicarskega ETS in obratno).	
Načini izvajanja	Skupni odbor po podpisu tega sporazuma v skladu s členi 12, 13 in 22 tega sporazuma oblikuje in sprejme vse dodatne načine izvajanja, potrebne za organizacijo dela in sodelovanja v okviru sistema „vse na enem mestu“ za imetnike računov iz letalskega sektorja. Ti načini se začnejo uporabljati na dan začetka uporabe tega sporazuma.	
Pomoč Eurocontrola	Za dela tega sporazuma, ki se nanašajo na letalstvo, Evropska komisija vključi Švico v pooblastila, podeljena Eurocontrolu v zvezi z EU ETS.	

C. Osnovna merila za registre

ETS vsake pogodbenice vključuje register in evidenco transakcij, ki izpolnjujeta naslednja osnovna merila v zvezi z varnostnimi mehanizmi in postopki ter v zvezi z odprtjem in upravljanjem računov.

Osnovna merila v zvezi z varnostnimi mehanizmi in postopki:

Registri in evidence transakcij varujejo zaupnost, celovitost, razpoložljivost in verodostojnost podatkov, shranjenih v sistemu. V ta namen pogodbenici izvajata naslednje varnostne mehanizme.

Osnovna merila

Za dostop do računov je potreben mehanizem dvostopenjske avtentikacije za vse uporabnike, ki dostopajo do računa.

Za začetek in odobritev transakcij je potreben mehanizem za podpisovanje transakcij. Potrditvena koda se uporabnikom pošlje po drugem kanalu.

Vse naslednje postopke mora začeti ena oseba, potrditi pa druga oseba (načelo štirih oči):

- vse postopke, ki jih izvaja administrator, razen če veljajo utemeljene izjeme, določene s tehničnimi standardi za pove-zavo;
 - vse prenose enot, razen če se uporablja alternativni ukrep, ki zagotavlja enako raven varnosti.
-

Vzpostavljen mora biti sistem obveščanja, ki uporabnikom pošlje opozorilo, kadar se izvajajo postopki, ki se nanašajo na njihove račune in vsebino računov.

Med začetkom prenosa in njegovo izvedbo preteče 26 ur, da vsi uporabniki prejmejo informacije in da se ustavijo vsi domnevno nezakoniti prenosi.

Švicarski administrator in centralni administrator Unije prav tako sprejmeta ukrepe za obveščanje uporabnikov o njihovih odgovornostih v zvezi z varnostjo njihovih sistemov (osebni računalnik, omrežje, ...) in v zvezi z ravnanjem s podatki/i-skanjem po internetu.

Osnovna merila v zvezi z odprtjem in upravljanjem računov:

Osnovna merila

Odprtje računa upravljavca/imetniškega računa upravljavca:

vloga upravljavca ali pristojnega organa za odprtje računa upravljavca se naslovi na nacionalnega administratorja (v pri-meru Švice je to Zvezni urad za okolje – FOEN). Vloga mora vsebovati dovolj informacij za določitev naprave ETS in us-trezne identifikacijske oznake naprave.

Odprtje računa operatorja zrakoplova/imetniškega računa operaterja zrakoplova:

vsak operator zrakoplova, vključen v švicarski ETS in/ali EU ETS, ima en račun operatorja zrakoplova. Pri operatorjih zrakoplovov, ki jih upravljajo švicarski pristojni organi, se tak račun hrani v švicarskem registru. Vloga operatorja zrako-plova ali pooblaščenega zastopnika operatorja zrakoplova se naslovi na nacionalnega administratorja (v primeru Švice je to FOEN) in pošlje v 30 delovnih dneh od odobritve načrta spremljanja operatorja zrakoplova ali njegovega posredova-nja švicarskim organom s strani države članice EU (EEA). Vloga mora vsebovati edinstveno oznako zrakoplova, ki ga upravlja vložnik in spada pod švicarski ETS in/ali EU ETS.

Odprtje osebnega računa/imetniškega računa:

vloga za odprtje osebnega računa se naslovi na nacionalnega administratorja (v primeru Švice je to FOEN). Vsebuje do-volj informacij za identifikacijo imetnika računa/vložnika in vsebuje vsaj:

- za fizično osebo: dokazilo o identiteti in kontaktne podatke;
 - za pravno osebo:
 - izpisek iz poslovnega registra ALI
 - akte o ustanovitvi pravne osebe in dokument, ki dokazuje registracijo pravne osebe;
 - izpis iz kazenske evidence za fizično osebo, pri pravni osebi pa izpis iz kazenske evidence za njene direktorje
-

Zastopniki računov/pooblaščenici zastopniki:

vsak račun ima vsaj enega pooblaščenega zastopnika/zastopnika računa, ki ga imenuje oseba, ki zaprosi za račun. Poob-laščeni zastopniki/zastopniki računa začenjajo transakcije in druge postopke v imenu imetnika računa. Ob imenovanju pooblaščenega zastopnika se posredujejo naslednje informacije o pooblaščenem zastopniku/zastopniku računa:

- ime in kontaktni podatki;
 - osebni dokument;
 - izpis iz kazenske evidence
-

Pregledovanje dokumentov:

vse kopije dokumentov, ki se pri odprtju osebnega računa/imetniškega računa ali imenovanju pooblaščenega zastopnika/zastopnika računa predložijo kot dokazi, morajo biti overjene kot verodostojne kopije. Kopije dokumentov, ki so bili izdani zunaj države, ki zahteva kopijo, morajo biti uradne. Datum overitve ali uradnih kopij ne sme biti starejši od treh mesecev pred dnem vložitve vloge.

Zavrnitev vloge za odprtje ali posodobitev računa ali imenovanje zastopnika računa/pooblaščenega zastopnika:

Nacionalni administrator (v primeru Švice je to FOEN) lahko vlogo za odprtje ali posodobitev računa ali imenovanje zastopnika računa/pooblaščenega zastopnika zavrne, če je zavrnitev razumna in upravičena. Zavrnitev mora biti utemeljena z vsaj enim od naslednjih razlogov:

- predloženi informacije in dokumenti so nepopolni, zastareli ali kakor koli drugače nenatančni ali napačni;
 - kandidat za zastopnika je v preiskavi ali je bil v zadnjih petih letih obsojen zaradi goljufije v zvezi s pravicami do emisije ali kjotskimi enotami, pranja denarja, financiranja terorizma ali drugih hudih kaznivih dejanj, za namene katerih bi se ta račun lahko uporabil;
 - z razlogi, določenimi v nacionalni zakonodaji ali zakonodaji Unije.
-

Redno pregledovanje informacij o računih:

Imetniki računov morajo nacionalnemu administratorju (v primeru Švice je to FOEN) takoj sporočiti vse spremembe podatkov o računu ali uporabniku, pri čemer spremembe podprejo z informacijami, ki jih zahteva nacionalni administrator, ki je odgovoren za pravočasno odobritev posodobitve informacij.

Nacionalni administrator vsaj enkrat na tri leta preveri, ali so informacije v zvezi z računom še vedno popolne, posodobljene, natančne in resnične, ter od imetnika računa po potrebi zahteva, naj prikladi vse spremembe.

Začasna prekinitve dostopa do računa:

Kadar so kršene določbe na podlagi člena 3 tega sporazuma v zvezi z registrom ali če poteka preiskava v zvezi z morebitno kršitvijo teh določb se dostop do računov lahko začasno prekine..

Zaupnost in razkritje informacij:

Informacije - vključno z vsebino vseh računov, vsemi opravljenimi transakcijami, edinstvenimi identifikacijskimi oznakami enot v primeru pravic ter edinstvenimi številčnimi vrednostmi serijskih števil enot v primeru kjotskih enot, ki se hranijo ali so udeležene v določeni transakciji -, shranjene v EUTL ali SSTL, registru Unije, registru Švice ali katerem koli drugem registru Kjotskega protokola, se štejejo za zaupne.

Take zaupne informacije se lahko zagotovijo zadevnim javnim subjektom na podlagi njihovega zahtevka, če je namen tega zahtevka uresničitev zakonitega cilja ter če je zahtevek upravičen, potreben in sorazmeren (za namene preiskave, odkrivanja, sodnega pregona, upravljanja ali pobiranja davkov, revizije in finančnega nadzora za preprečevanje goljufij, pranja denarja, financiranja terorizma ali drugih hudih kaznivih dejanj, tržne manipulacije ali drugih kršitev prava Unije ali nacionalnega prava države članice EGP ali Švice in boj proti njim ter za zagotovitev dobrega delovanja EU ETS in švicarskega ETS).

D. Osnovna merila za dražbene sisteme in dejavnosti dražbe

Subjekti, ki izvajajo dražbe pravic v ETS pogodbenic, izpolnjujejo naslednja osnovna merila in v skladu z njimi izvajajo dražbe.

	Osnovna merila
1	Subjekt, ki izvaja dražbe, se izbere po postopku, ki zagotavlja preglednost, sorazmernost, enako obravnavo, nediskriminacijo in konkurenco med različnimi potencialnimi dražbenimi sistemi na podlagi zakonodaje Unije ali nacionalne zakonodaje o javnem naročanju.

	Osnovna merila
2	Subjekt, ki izvaja dražbe, je pooblaščen za to dejavnost, pri izvajanju svojih dejavnosti pa zagotavlja potrebne varnostne ukrepe, ki med drugim vključujejo ureditve za opredelitev in upravljanje morebitnih škodljivih posledic kakršnih koli nasprotij interesov, opredelitev in upravljanje tveganj, ki jim je izpostavljen trg, ter za zagotovitev preglednih in nediskrecijskih pravil in postopkov za pošteno in urejeno izvajanje dražb ter zadostnih finančnih sredstev, da se omogoči urejeno delovanje.
3	Za dostop do dražb veljajo minimalne zahteve glede ustreznega skrbnega preverjanja strank, da se zagotovi, da udeleženci ne ogrozijo delovanja dražb.
4	Postopek dražbe je predvidljiv, zlasti kar zadeva časovni načrt in zaporedje prodaje ter ocenjene količine pravic, ki bodo na razpolago. Glavni elementi metode izvajanja dražb, vključno s časovnim razporedom, datumi in ocenjeno količino pravic za prodajo, se vsaj en mesec pred začetkom dražb objavijo na spletišču subjekta, ki izvaja dražbo. Vse pomembne spremembe je treba prav tako čim prej vnaprej objaviti.
5	Cilj izvajanja dražb pravic je zmanjšati vse vplive na ETS vsake pogodbenice. Subjekt, odgovoren za izvajanje dražb, zagotovi, da cene na dražbah ne odstopajo bistveno od ustrezne cene pravic na sekundarnem trgu v obdobju dražb, saj bi tako stanje kazalo pomanjkljivost dražb.
6	Vse nezaupne informacije v zvezi z dražbami, vključno z vso zakonodajo ter vsemi smernicami in obrazci, se odprto in pregledno objavijo. Izidi vsake izvedene dražbe, vključno z ustreznimi nezaupnimi informacijami, se objavijo takoj, ko je to praktično izvedljivo. Poročila o izidih dražb se objavijo vsaj enkrat na leto.
7	Za dražbe pravic veljajo ustrezna pravila in postopki za zmanjšanje tveganja protikonkurenčnega ravnanja, zlorabe trga, pranja denarja in financiranja terorizma prek dražb. Kolikor je to mogoče, so ta pravila in postopki manj strogi kot tisti, ki se uporabljajo za finančne trge v ustrezni zakonodaji pogodbenic. Subjekt, ki izvaja dražbo, je odgovoren zlasti za vzpostavitev ukrepov, postopkov in procesov, ki zagotavljajo neoporečnost dražb. Spremlja tudi ravnanje udeležencev na trgu, v primeru protikonkurenčnega ravnanja, zlorabe trga, pranja denarja in financiranja terorizma pa o tem uradno obvesti pristojne javne organe.
8	Pristojni organi ustrezno nadzorujejo subjekt, ki izvaja dražbe, in prodajo pravic na dražbah. Imenovani pristojni organi imajo potrebne pravne pristojnosti in tehnične ureditve za nadzor: — organizacije in ravnanja upravljavcev dražbenih sistemov; — organizacije in ravnanja poklicnih posrednikov, ki delujejo v imenu strank; — ravnanja in transakcij udeležencev na trgu, da se preprečijo trgovanje z notranjimi informacijami in tržne manipulacije; — transakcij udeležencev na trgu, da se preprečita pranje denarja in financiranje terorizma. Kolikor je to mogoče, nadzor ni manj strog kot nadzor, ki se izvaja za finančne trge, v ustrezni pravni ureditvi pogodbenic.

Švica si prizadeva nalogo izvajanja dražb svojih pravic dodeliti zasebnemu subjektu v skladu s pravili o javnem naročanju.

Če je število pravic, ki jih je treba v enem letu ponuditi na dražbi, pod fiksno zgornjo mejo, lahko Švica do sklenitve pogodbe s takim subjektom še naprej uporablja sedanjo ureditev izvajanja dražb, tj. dražbe še naprej izvaja FOEN, pod naslednjimi pogoji:

1. zgornja meja je 1 000 000 pravic, vključno s pravicami, ki jih je treba na dražbi ponuditi za letalske dejavnosti;

2. uporabljajo se osnovna merila iz točk 1 do 8, razen meril 1 in 2, medtem ko se merili 7 in 8 za FOEN uporabljata le, kolikor je to mogoče. Osnovno merilo iz točke 3 se uporablja skupaj z naslednjo določbo: dostop do licitiranja na dražbah švicarskih pravic na podlagi ureditev izvajanja dražb, ki so se uporabljale ob podpisu tega sporazuma, se zagotovi vsem subjektom v EGP, ki imajo dostop do licitiranja na dražbah v Unije.

Švica lahko za izvajanje dražb pooblasti subjekte s sedežem v EGP.

PRILOGA II

TEHNIČNI STANDARDI ZA POVEZAVO

Tehnični standardi za povezavo določajo:

- zgradbo komunikacijske vezi;
- varnost prenosa podatkov;
- seznam funkcij (transakcije, usklajevanje itd.);
- opredelitev spletnih storitev;
- zahteve glede zapisovanja podatkov;
- operativne ureditve (služba za pomoč uporabnikom, podpora);
- načrt za aktivacijo komunikacije in postopek testiranja;
- postopek testiranja varnosti.

V tehničnih standardih za povezavo je določeno, da administratorji sprejmejo vse razumne ukrepe za zagotovitev, da SSTL, EUTL in komunikacijska vez delujejo 24 ur na dan in 7 dni na teden, ter da so motnje v njihovem delovanju čim manjše.

V tehničnih standardih za povezavo je določeno, da so komunikacije med SSTL in EUTL sestavljene iz varnih izmenjav sporočil SOAP (Simple Object Access Protocol) na podlagi naslednjih tehnologij ⁽¹⁾:

- spletnih storitev, ki uporabljajo protokol SOAP;
- navideznega zasebnega omrežja (Virtual Private Network – VPN) na osnovi strojne opreme;
- XML (Extensible Markup Language – razširljivi označevalni jezik);
- digitalnega podpisa in
- omrežnih časovnih protokolov.

Tehnični standardi za povezavo določajo dodatne varnostne zahteve za švicarski register, SSTL, register Unije in EUTL ter so dokumentirani v „načrtu upravljanja varnosti“. Določajo zlasti, da:

- če obstaja sum, da je varnost švicarskega registra, SSTL, registra Unije ali EUTL ogrožena, se pogodbenici takoj medsebojno obvestita o tem ter prekineta povezavo med SSTL in EUTL;
- se pogodbenici zavežeta, da si bosta v primeru kršitve varnostnih predpisov takoj izmenjali informacije. Če so na voljo tehnični podatki, si administrator švicarskega registra in centralni administrator Unije v 24 urah po kršitvi varnostnih predpisov izmenjata poročilo o incidentu (datum, vzrok, vpliv, popravni ukrepi).

Postopek testiranja varnosti, določen s tehničnimi standardi za povezavo, se izvede pred vzpostavitvijo komunikacijske vezi med SSTL in EUTL in ko je potrebna nova različica ali izdaja SSTL ali EUTL.

Tehnični standardi za povezavo poleg produkcijskega okolja zagotavljajo dve testni okolji, in sicer testno razvojno okolje in sprejemno okolje.

Pogodbenici prek administratorja švicarskega registra in centralnega administratorja Unije zagotovita dokaze, da je bila v zadnjih dvanajstih mesecih v skladu z varnostnimi zahtevami, ki jih določajo tehnični standardi za povezavo, opravljena neodvisna ocena varnosti njunih sistemov. Pri vseh večjih novih izdajah programske opreme se v skladu z varnostnimi zahtevami, ki jih določajo tehnični standardi za povezavo, opravi testiranje varnosti in zlasti penetracijsko testiranje. Penetracijskega testiranja ne izvede razvijalec programske opreme ali njegov podizvajalec.

⁽¹⁾ Navedene tehnologije se trenutno uporabljajo za vzpostavitev povezave med registrom Unije in mednarodno evidenco transakcij ter med švicarskim registrom in mednarodno evidenco transakcij.

PRILOGA III

RAVNI OBČUTLJIVOSTI IN NAVODILA ZA RAVNANJE

Pogodbenici za opredelitev občutljivih informacij, s katerimi ravnata in si jih izmenjujeta na podlagi tega sporazuma, uporabljata naslednje ravni občutljivosti:

- ETS omejena;
- ETS občutljiva;
- ETS kritična,

Informacije, ki so označene z „ETS kritična“ so občutljivejše kot informacije, označene z „ETS občutljiva“, ki pa so občutljivejše kot informacije, označene z „ETS omejena“.

Pogodbenici se strinjata, da bosta na podlagi obstoječe politike Unije za klasifikacijo informacij ETS, v primeru Švice pa na podlagi Odloka o varstvu podatkov (IPO) in Zveznega zakona o varstvu podatkov (FADP) pripravili navodila za ravnanje. Navodila za ravnanje se predložijo v potrditev Skupnemu odboru. Po potrditvi se z vsemi informacijami ravna v skladu z njihovo ravno občutljivosti in pri tem se upoštevajo navodila za ravnanje.

Če pogodbenici raven občutljivosti ocenita različno, se uporabi višja raven.

Zakonodaja vsake pogodbenice vključuje enakovredne osnovne varnostne zahteve za naslednje stopnje ravnanja, pri čemer se upoštevajo ravni občutljivosti ETS:

- Ustvarjanje dokumenta
 - Viri
 - Raven občutljivosti
- Shranjevanje
 - Elektronski dokument v omrežju
 - Elektronski dokument v lokalnem okolju
 - Fizični dokument
- Elektronski prenos
 - Telefon in mobilni telefon
 - Telefaks
 - E-pošta
 - Prenos podatkov
- Fizični prenos
 - Ustni
 - Osebna predaja
 - Poštni sistem
- Uporaba
 - Obdelava z aplikacijami IT
 - Tiskanje
 - Kopiranje
 - Odstranitev s stalne lokacije
- Upravljanje informacij
 - Redno ocenjevanje klasifikacije in prejemnikov
 - Arhiviranje
 - Brisanje in uničenje

PRILOGA IV

OPREDELITEV RAVNI OBČUTLJIVOSTI ETS

A.1 – Ocenjevanje zaupnosti in celovitosti

„Zaupnost“ pomeni rezerviranost informacij ali celotnega informacijskega sistema ali njegovega dela (npr. algoritmov, programov in dokumentacije), ki so dostopni samo pooblaščenim osebam, organom ali postopkom.

„Celovitost“ pomeni zagotovilo, da je informacijski sistem in obdelane informacije mogoče spremeniti samo namerno in zakonito ter da sistem natančno in v celoti zagotavlja pričakovane rezultate.

Pri vseh informacijah ETS, ki se štejejo za občutljive, je treba vidik zaupnosti upoštevati glede na morebitni vpliv na poslovni ravni v primeru razkritja teh informacij, vidik celovitosti pa se upošteva glede na možen vpliv na poslovni ravni v primeru, da so te informacije nenamerno spremenjene ali delno ali popolno uničene.

Raven zaupnosti informacij in raven celovitosti informacij se oceni na podlagi meril iz oddelka A.2. Te ocene omogočajo, da se splošna raven občutljivosti informacij ocenijo s pomočjo preglednice za vzporejanje iz oddelka A.3.

A.2 – Ocenjevanje zaupnosti in celovitosti

A.2.1 – „nizka ocena“

Nizka ocena se dodeli informacijam v zvezi z ETS, katerih razkritje nepooblaščenim osebam in/ali izguba celovitosti bi pogodbenicam ali drugim institucijam povzročila zmerno škodo, in sicer bi verjetno:

- zmerno vplivala na politične ali diplomatske odnose,
- povzročila negativen vpliv na lokalno podobo ali ugled pogodbenic ali drugih institucij,
- povzročila težave posameznikom,
- vplivala na moralo/produktivnost osebja,
- povzročila omejeno finančno izgubo ali zmerno olajšala pridobitev neupravičene koristi ali ugodnosti posameznikom ali družbam,
- zmerno vplivala na učinkovito oblikovanje ali izvajanje politik pogodbenic,
- zmerno vplivala na pravilno upravljanje pogodbenic in njune dejavnosti.

A.2.2 – „srednja ocena“

Srednja ocena se dodeli informacijam v zvezi z ETS, katerih razkritje nepooblaščenim osebam in/ali izguba celovitosti bi pogodbenicam ali drugim institucijam povzročila škodo, in sicer bi verjetno:

- povzročila težave političnim ali diplomatskim odnosom,
- poslabšala podobo ali ugled pogodbenic ali drugih institucij,
- povzročila stisko posameznikov,
- povzročila posledično znižanje morale/zmanjšanje produktivnosti osebja,
- povzročila težave pogodbenicam ali drugim institucijam pri poslovnih ali političnih pogajanjih z drugimi stranmi,
- povzročila finančno izgubo ali omogočila pridobitev neupravičene koristi ali ugodnosti posameznikom ali družbam,
- vplivala na preiskave kaznivih dejanj,
- pomenila kršitev pravnih ali pogodbenih obveznosti glede zaupnosti informacij,
- vplivala na oblikovanje ali izvajanje politik pogodbenic,
- vplivala na pravilno upravljanje pogodbenic in njune dejavnosti.

A.2.3 – „visoka ocena“

Visoka ocenase dodeli informacijam v zvezi z ETS, katerih razkritje nepooblaščenim osebam in/ali izguba celovitosti bi pogodbenicama ali drugim institucijam povzročila katastrofalno in/ali nesprejemljivo škodo, in sicer bi verjetno:

- negativno vplivala na diplomatske odnose,
- povzročila hudo stisko posameznikov,
- otežila ohranjanje operativne učinkovitosti ali varnosti pogodbenic ali sil drugih sodelujočih držav,
- povzročila finančno izgubo ali omogočila pridobitev neupravičene koristi ali ugodnosti - posameznikom ali družbam,
- pomenila kršitev ustreznih zavez glede ohranjanja zaupnosti informacij, ki jih zagotovijo tretje strani,
- pomenila kršitev zakonskih omejitev glede razkritja podatkov,
- vplivala na preiskave ali olajšala izvedbo kaznivih dejanj,
- prikrajšala pogodbenici pri poslovnih ali političnih pogajanjih z drugimi stranmi,
- ovirala učinkovito oblikovanje ali izvajanje politik pogodbenic,
- ogrozila pravilno upravljanje pogodbenic in njune dejavnosti.

A.3 – Ocenjevanje ravni občutljivosti informacij ETS

Na podlagi ocen zaupnosti in celovitosti na podlagi oddelka A.2, se splošna raven občutljivosti informacij določi z uporabo naslednje preglednice za vzporejanje:

Ocena zaupnosti Ocena celovitosti	Nizka	Srednja	Visoka
Nizka	ETS omejena	ETS občutljiva (ali ETS omejena (*))	ETS kritična
Srednja	ETS občutljiva (ali ETS omejena (*))	ETS občutljiva (ali ETS kritična (*))	ETS kritična
Visoka	ETS kritična	ETS kritična	ETS kritična

(*) Morebitne razlike je treba oceniti za vsak primer posebej.